

Verlag uitgeoefende activiteiten 2024

(secretarieel jaarverslag 2024)

Stichting De Groninger Poldermolens

1. Bestuurssamenstelling

De samenstelling van het bestuur van Stichting De Groninger Poldermolens (SDGP) was in 2024 als volgt: J. (Jan) Oomkes (voorzitter), W.G. (Wim) Huisman (secretaris), S.J. (Stoffer Jan) Haan (penningmeester), R.P. (Remt) Meijer (lid), S.J. (Sietske) Hilhorst-Elzinga (lid namens het Algemeen Bestuur van waterschap Noorderzijlvest, NZV), B. (Bert) Wiersema (lid namens het Dagelijks Bestuur van waterschap Noorderzijlvest, NZV).

2. Bestuursvergaderingen

Het bestuur vergaderde in het verslagjaar 2024 zeven keer en wel op 24 januari, 20 maart, 8 mei, 26 juni, 4 september, 23 oktober en 11 december. Bestuursvergaderingen worden gehouden in de DB-kamer van het kantoorpand van waterschap Noorderzijlvest, Stedumermaar 1 te Groningen.

Bestuursvergaderingen worden als regel bijgewoond door ing. A.K. (Anne) Wieringa van Wieringa bouwadvies gevestigd te Winsum (technische advisering), door een medewerker van Kantoor Vreugdenhil, administratieve & secretariële dienstverlening gevestigd te Uithuizermeeden (voor uitvoering van onze financiële administratie m.i.v. 1 januari 2024) en door adviseur molenaarswoningen G. (Gerard) Zeemans, werkzaam als senior projectleider bij waterschap Noorderzijlvest.

3. Onze missie

Ook in 2024 hebben we uitvoering kunnen geven aan onze missie, die als volgt luidt:

- het in stand en werkende staat houden van al onze molens door onderhoud en restauratie;
- ze als maalwerktuig beschikbaar te stellen aan vrijwillige molenaars (draai- en maalvaardig houden) en aan molenaars in opleiding;
- en door ze open te stellen voor het publiek.

Behalve 18 molens beheert en onderhoudt onze Stichting ook drie molenaarswoningen.

4. De volgende onderwerpen stonden in 2024 o.a. ter bespreking / ter besluitvorming op de agenda

Algemeen. In elke bestuursvergadering staan molenaars, molens, molennerven (incl. molenbiotoop), molenaarswoningen, molendagen en overige molen gerelateerde onderwerpen standaard op de agenda, en verder: de vaststelling van het verslag van de vorige vergadering, de stand van zaken betreffende uit te voeren acties (incl. aandachtspunten), ingekomen en uitgegane stukken, uitnodigingen, rapportages, evaluaties, inventarisatie nieuwe onderwerpen, vaststelling datum volgende vergadering en rondvraag.

Bekostiging/Financiering. Een heel belangrijk, regelmatig terugkerend bespreekonderwerp is de bekostiging en financiering van het onderhoud en de restauratie van molens: monitoring van de staat van onderhoud, planning en control onderhoud en restauratie, het opvragen en

beoordelen van offertes (uitbesteed aan onze technisch adviseur), het aanvragen van gelden bij het waterschap (Noorderzijlvest), subsidies bij gemeenten (waarin onze molens staan) en de provincie (Groningen), aankloppen bij maatschappelijke fondsen (zoals het Cultuurfonds), BRIM/SIM (Besluit Rijkssubsidiëring Instandhouding Monumenten/Subsidie Instandhouding Monumenten), cofinanciering, financiële verantwoording, de jaarrekening en het jaarverslag enz. Technische en financiële zaken worden voorbereid en uitgevoerd door onze adviseurs.

De belangrijkste onderwerpen van het afgelopen jaar op een rij:

- 24 januari
 - brief van gem. Het Hogeland: besluit subsidieverzoek (positief)
 - uitvoering overstap van ADW naar Kantoor Vreugdenhil te Uithuizermeeden
 - vaststelling verslag uitgeoefende activiteiten 2023 (secretarieel jaarverslag 2023)
- 20 maart
 - jaarrekening 2023 en begroting 2024
 - jaarverslag 2023 molenaars (opvallende opmerkingen)
 - organisatie voorjaarsbijeenkomst (16 apr)
- 8 mei
 - rapportage vergadering Molenadviesraad (10 apr)
 - evaluatie voorjaarsbijeenkomst
 - indexering jaarlijkse financiële bijdrage van het waterschap
- 26 juni
 - rapportage stand van zaken opheffen SNS-rekeningen van voormalige molenstichting Hunsingo
 - rapportage bijeenkomst platform moleneigenaren (22 mei)
 - rapportage extra vergadering Molenadviesraad (over molenverzekeringen)
- 4 september
 - rapportage eindresultaat opheffen SNS-rekening
 - rapportage overleg NZV – SDGP over jaarlijkse financiële bijdrage
 - uitnodiging, programma, persbericht feestelijke bijeenkomst heringebruikname vijf van onze poldermolens (27 sep)
- 23 oktober
 - bezoekverslag en inventarisatieformulier (ledenportaal, tekenbevoegden) Donatus
 - rapportage heropening De Noordstar te Noordbroek (13 sep)
 - rapportage bijeenkomst Groninger Wind te Tolbert (10 okt)
 - vaststelling agenda najaarsbijeenkomst met molenaars te Bedum (19 nov)
 - vaststelling data bestuursvergaderingen en bijeenkomsten met molenaars in 2025 (incl. plaats, locatie)
- 11 december
 - rapportage bijeenkomst platform moleneigenaren (13 nov)
 - evaluatie najaarsbijeenkomst met molenaars
 - promotie, presentatie SDGP
 - werving nieuwe, jongere bestuursleden (profielchets)
 - bijdrage 2023 van NZV voor SDGP en begroting 2024 van SDGP voor NZV
 - offerte technisch advies 2025
 - uitvoering financiële administratie 2025 (offerte)
 - waarhuizen / POM-status?
 - gebruik(er)sovereenkomst korenmolen Wilhelmina

5. Excursies

Op 26 juni bracht het bestuur in aanwezigheid van de technisch adviseur en adviseur molenaarswoningen een bezoek aan onze poldermolens de Zwakkenburger (locatie: tussen Grijpskerk en Zuidhorn) en De Eendracht te Sebaldeburen.

6.a Bijgewoonde bijeenkomsten / vergaderingen

Bijeenkomsten van het Platform moleneigenaren, georganiseerd door Erfgoedpartners, werden bijgewoond op 22 mei en op 13 nov in het Berlagehuis te Usquert.

Op 10 oktober bezocht onze voorzitter een bijeenkomst van Groninger Wind in de CazemierBoerderij te Tolbert.

6.b Molenadviesraad De Hollandsche Molen (DHM)

Onze voorzitter maakt deel uit van de Molenadviesraad van De Hollandsche Molen (DHM). De Molenadviesraad adviseert De Hollandsche Molen gevraagd en ongevraagd over het door de vereniging te voeren beleid zoals omschreven in artikel 2 van de statuten (van DHM). Hieronder vallen met name onderwerpen betreffende subsidiëring van instandhouding van molens, technische advisering, biotoopbeleid en beheeraspecten.

In het verslag van 2023 schreven we: "DHM bestudeert de mogelijkheid molens d.m.v. een (bij positief, instemmend besluit nog op te richten) onderlinge waarborgmaatschappij te verzekeren met als doel kosten te besparen".

Op 23 sep 2024 liet De Hollandsche Molen weten dat de Raad van Toezicht van DHM het advies van de Molenadviesraad niet overneemt (SDGP was geen voorstander van een onderlinge waarborgmaatschappij, spoor 1). Het betekent dat met het onderzoek hiernaar niet verder wordt gegaan: DHM vindt de risico's te groot. Er zal nu worden ingezet op het verlagen van de premies bij huidige verzekeraar(s) (spoor 2).

7. Vrijwillige molenaars

Al onze molens hebben een 'vaste' vrijwillige molenaar (tevens molengids); een aantal molens heeft een molenteam. 28 molenaars (22 mannen en 6 vrouwen) houden onze 18 molens draaiend(e). Het aantal molenaars (en de bemensing) is (zijn) vrijwel stabiel. Een van onze oudere molenaars is begin 2024 wegens gezondheidsproblemen gestopt; hij overleed in sept. Af en toe meldt zich een nieuwe, jonge(re) molenaar. De gemiddelde leeftijd van onze actieve molenaars ligt tussen 55 en 60 jaar. Er staan geen reservemolenaars in ons bestand (wel een molenaar in opleiding, m.i.o). De partner van een van onze molenaars is hulpmolenaar.

De 'werkrelatie' tussen bestuur en molenaars is geregeld in een overeenkomst (gebaseerd op de modelovereenkomst 2016 van De Hollandsche Molen).

8. Jaarverslag molenaar(s)

De molenaars maken elk jaar een jaarverslag (van belang voor de molen, de molenaar, het bestuur, het waterschap en het archief) aan de hand van een aantal vaste items, zoals het aantal draai- en maaluren, klein onderhoud aan molen en molenerf, veiligheid, openstelling op gewone en bijzondere dagen, bezoekersaantallen; met aanvullingen naar eigen inzicht, bijv. weersomstandigheden, bezoekersgroepen, foto's. De verslagen worden verzameld, geanalyseerd en op papier bewaard (in de toekomst digitaal).

9. Bijeenkomsten met molenaars

Traditiegetrouw organiseert het bestuur jaarlijks twee bijeenkomsten met molenaars: een voorjaarsbijeenkomst en een najaarsbijeenkomst. Gelet op het feit dat onze molenstichting is ontstaan uit drie voormalige molenstichtingen (Fiveringo, Hunsingo en Westerkwartier) vinden de bijeenkomsten afwisselend in deze regio's plaats. In de bestuursvergadering van oktober is overigens besloten de najaarsbijeenkomst in steeds dezelfde plaats en locatie in het centrum van het hele gebied te houden (waarschijnlijk Aduard).

Bijeenkomsten met molenaars worden altijd goed bezocht. Het zijn ontmoetingen tussen het bestuur en de molenaars en tussen molenaars onderling. Na afloop is er alle gelegenheid voor informele en persoonlijke zaken (onder het genot van een hapje en een drankje).

9.a De voorjaarsbijeenkomst

De voorjaarsbijeenkomst vond plaats op 16 april ('s avonds). Hieraan voorafgaand kon onze poldermolen De Eendracht te Sebaldeburen worden bezocht. De vergadering werd gehouden in dorps huis De Ronde te Niekerk.

Op de agenda stonden o.a. de volgende onderwerpen: mededelingen door de voorzitter, stand van zaken betreffende de restauratie- en onderhoudsbehoefte 2024 van onze molens door onze technisch adviseur en verder: voortgangsrapportage werkzaamheden molenaarswoningen door onze adviseur molenaarswoningen.

9.b De najaarsbijeenkomst

De najaarsbijeenkomst werd gehouden op 19 november in hotel 't Gemeentehuis te Bedum. Ook nu werd de nodige aandacht besteed aan de stand van zaken betreffende onderhoud en restauratie van molens en de behoefte aan onderhoud van onze drie molenaarswoningen en de stand van de uitvoering daarvan door respectievelijk onze technisch adviseur en adviseur molenaarswoningen. De heer Leo Stockmann (ecoloog, tuinvogelconsulent) sprak over 'Biodiversiteit rondom de molen'.

10. 'Jarige' molens

Al onze molens zijn ouder dan 100 jaar. Aandacht wordt besteed aan het 150-jarig en 200-jarig bestaan van een molen. In 2024 bestond geen van onze molens precies 150 of 200 jaar. Dit is over een paar jaar wel het geval (De Palen te Westerwijtwerd in 2026).

11. Heringebruikname vijf van onze molens

Op 27 september werd in aanwezigheid van vele genodigden De Jonge Held te Slaperstil (na langdurige stilstand) ter gelegenheid van de afronding van de restauratiewerkzaamheden (wiekenkruis en vijzel) op feestelijke wijze opnieuw in bedrijf gesteld door de molenaar en vier collega's (wiens molen tegelijkertijd ook een grote opknapbeurt heeft ondergaan). Het programma zag er als volgt uit: ontvangst genodigden in een grote tent langs het pad naar de molen, welkom en toespraak door onze voorzitter, toespraak door mevr. Nicole Bakker, directeur-bestuurder van De Hollandsche Molen, toespraak door dhr. Roeland van der Schaaf, dijkgraaf van waterschap Noorderzijlvest, toelichting van de restauratiewerkzaamheden door onze technisch adviseur, dhr. Anne Wieringa van Wieringa bouwadvies. De weersomstandigheden waren die dag ronduit slecht (regen en stormachtige wind); desondanks was het een zeer geslaagde bijeenkomst!

12. Nationale Molendag

De Nationale Molendag was op zaterdag 11 en zondag 12 mei. Hieraan is door zo veel mogelijk molenaars met 'hun' molen deelgenomen.

13. Groninger molenweekend

Het Groninger molenweekend was op zaterdag 8 en zondag 9 juni. Ook hieraan is door onze molenaars zo veel mogelijk deelgenomen.

Het bestuur heeft het traditionele rondje tijdens het Groninger molenweekend langs de molens/molenaars ook dit jaar weer gemaakt: de bestuursleden bezoeken elk 3 molens en bezorgen de molenaars een paar presentjes als blijk van waardering voor de zorg voor onze molens. Dit werd door de molenaars weer op prijs gesteld.

14. Open Monumentendag

Onze molenaars hebben zo veel mogelijk deelgenomen aan Open Monumentendag op zaterdag 14 en zondag 15 september.

15. Externe contacten

Structureel c.q. incidenteel waren er contacten met: waterschap Noorderzijlvest, waterschap Hunze en Aa's, wetterskip Fryslân, de gemeenten waarin onze molens staan (Groningen, Westerkwartier, Het Hogeland, Eemsdelta), de provincie Groningen, Erfgoedpartners en Centrum Groninger Taal & Cultuur, Het Groninger Molenhuis, De Hollandsche Molen, het Gilde van Molenaars, Molenstichting Midden- en Oost-Groningen, Monumentenwacht Groningen, Het Groninger Landschap, Landschapsbeheer Groningen, subsidiënten, verzekeraars, molenonderhoud- en molenrestauratiebedrijven.

16. Contactgegevens

Voor contactgegevens (postadres, bezoekadres, e-mailadres, telefoonnummer) van en nadere informatie over Stichting De Groninger Poldermolens: zie www.degroningerpoldermolens.nl.

Aldus vastgesteld in de bestuursvergadering van 29 januari 2025